

УДК 050(=161.2)-055.2

Олена Орлик,
старший науковий співробітник відділу
Державного архіву друку Книжкової палати України

Сучасні українські періодичні та продовжувані видання для жінок: типологічно-тематична характеристика

Описано зміст та специфіку жіночих періодичних та продовжуваних видань в Україні, різноманітність їх видів. Подано типологічну характеристику українських часописів для жінок, виявлено соціальні та економічні передумови появи на вітчизняному журнальному ринку елітарного типу видань, часописів для широкої аудиторії та громадських жіночих організацій; з'ясовано форми і методи впливу зазначених журналів на читачку аудиторію. Проаналізовано журнали для жінок, визначено їх концептуальні особливості.

Ключові слова: періодичні та продовжувані видання, типологічні характеристики часописів, предметно-тематична класифікація жіночих видань, елітарні журнали, образ жінки на сторінках преси.

Сучасна українська періодика переживає бурхливий розвиток. Виходять нові видання, а наявні змінюють концепцію і політику. Їх історія є водночас й історією формування духовних цінностей. Вітчизняні періодичні та продовжувані видання суттєво сприяли збереженню культурної самобутності нашого народу в часи, коли Україні було відмовлено у власній державності. Особливо помітно це на прикладі журналів для жінок. У радянські часи жіноча періодика існувала, але в дуже обмеженій кількості ("Радянська жінка", "Селянка України", "Робітниця", "Колгоспниця України"), не задовольняючи читачькі потреби. З початком перебудови, в 90-х роках ХХ століття, обсяг видань для жінок стрімко збільшився. Сьогодні кількість жіночих часописів та журналів досить велика, хоча деякі питання недостатньо висвітлюються на їх сторінках, наприклад, захист прав та інтересів жінок, громадське та політичне життя жіночої аудиторії.

Потреба в жіночих виданнях та публікаціях на жіночі теми диктується суспільними потребами, місцем і роллю жінки у процесах відтворення і функціонування соціальної системи — від продовжувачки роду до громадської діячки, вільної творчої особистості. У радянські часи основними вважалися професійні функції, і тому саме трудова біографія жінки була в центрі уваги засобів масової інформації. Водночас і споконвічні ролі матері, виховательки дітей, господині посідали важливе місце не тільки в житті, а і в суспільній свідомості, їм завжди приділялась і приділяється велика увага.

У Державному архіві друку Книжкової палати України налічується 88 назв періодичних та продовжуваних видань для жінок за 2011—2013 рр. З них 10 україномовних і 78 російськомовних. Деякі журнали видаються двома, а інколи і кількома мовами ("Медичні аспекти здоров'я жінки" та ін.) Чимало часописів, що виходять російською мовою, засновано зарубіжними видавничими фірмами і є російськомовними версіями відомих західних видань ("Cosmopolitan", "Elle", "Домашний очаг" та ін.).

На думку фахівців, типологічна модель сучасних періодичних та продовжуваних видань для жінок побудована на основі таких ознак: 1) читачьке призначення; 2) ауди-

торія; 3) цільове призначення; 4) характер інформації; 5) тип видання (журнал, дайджест); 6) обсяг. Аналіз цієї періодики свідчить, що, виходячи з позицій конкуренції, не лише серед журналів певного спрямування, а й серед усіх друківаних органів та засобів масової інформації загалом більшість українських періодичних та продовжуваних видань для жінок набуває характеру розважальних, популярно-ужиткових часописів. Це дає можливість видавцям завоювати якомога більшу кількість читачів та прихильників. Українська періодика для жінок посідає чітку позицію серед інших друківаних медіа на видавничому ринку країни, маючи типологічні розгалуження, особливості подачі матеріалу, визначену читачку аудиторію, специфіку спілкування з нею та характерні засоби впливу. Проте типологія цих видань не має чіткої тематичної градації, хоча й віддзеркалює широкі інтереси читачів, охоплюючи аспекти як професійного, так і ужитково-розважального характеру. Питання типології журнальної періодики — проблема не тільки вітчизняної, а й закордонної теорії журналістики. Відповідно, у статті розглянуто деякі аспекти класифікації часописів (табл.) [1].

Таблиця

Типологічна характеристика журналів за читачьким призначенням

Основні тематичні спектри	Кількість журналів (назв)
Соціальні	8
Охорони здоров'я	7
Просвітні	6
Релігійні	3
Прикладні, практичні	27
Розважальні	37

За предметно-тематичною спеціалізацією можна виділити видання:

- соціальної спрямованості ("Жінка", "Дім і Сім'я", "Мир єврейської жінки");
- просвітні, освітньої спрямованості ("Ждем малыша", "Здоровье женщины");
- інформаційно-пізнавальні ("Натали") і проблемно-інформаційні ("История моей судьбы");

— розважальні ("Отдохни", "Жизнь как на ладони", "Mini");

— прикладні, практичні (журнали мод, кулінарії, шиття тощо);

— рекламно-інформаційні ("Magia Claire", "Еше", "L'officiel Украина").

Однією з найважливіших ознак жіночих журналів є аудиторія. Жіноча за структурою так само багаторівнева і багатопланова: в ній є різні групи за віком, професійними заняттями, типами інтересів тощо. Коло читачів не настільки замкнуте, як може видатися на перший погляд. Як правило, сучасна жіноча періодика є масовою, популярною, доступною людям різного віку, професій, інтересів.

Дослідниця Лу Мімі простежила типологічну структуру періодики для жінок. В основі класифікаційної схеми вона виділила три критерії: характер аудиторії, характер інформації, цільове призначення. Головним і визначальним фактором науковець називає характер аудиторії. За цією ознакою дослідниця формує такі групи видань для жінок, що призначені:

— для жіночої аудиторії багатьох країн ("Единственная", "Les Nouvelles Esthetiques Україна");

— жінкам України ("Жінка", "Дім і Сім'я", "Все для женщин");

— регіональним або етнічним жіночим співтовариствам ("Мир еврейской женщины", "Самарянка");

— різним віковим групам (підліткам та молоді — "Юная леди", "Yes", "Cool Girl", жінкам середнього віку — "Cosmopolitan", "Elle");

— матерям ("Твой малыш", "Мой ребенок", "Мама и Я");

— родині ("Домашний очаг", "Наш домашний журнал");

— представницям різних жіночих професій ("Сестра милосердя", "Косметолог", "Секретарь-референт");

— жінкам з високим рівнем доходу ("Harper's Bazaar", "Elle") [2].

Важливою ознакою жіночих періодичних та продовжуваних видань є їх цільове призначення. Основні цілі і завдання жіночих журналів: повідомляти новини, що стосуються життя та діяльності жінок і жіночих організацій; вивчати і висувати на обговорення актуальні проблеми, пов'язані з жіночим питанням і жіночим рухом; відображати і формувати образ сучасної жінки; виражати і задовольняти запити жінок, їх потреби й інтереси; визначити роль жінки в суспільстві та сім'ї; допомагати виробити необхідні практичні навички, уміння і дії.

За цільовим призначенням українська дослідниця Н. Олійник жіночі часописи поділяє на видання [3]:

— соціального спрямування, які характеризуються великою кількістю та динамічністю соціальної інформації, де присутня політична позиція, але, як правило, у підтексті ("Жінка", "Наша берегиня");

— проблемно-інформаційні, які дають читачеві ділову та іншу важливу інформацію ("Секретарь-референт", "Бизнес Woman");

— гуманітарно-пізнавального спрямування, розраховані на інтелектуальну жінку ("Женский журнал", "Натали");

— з проблем сім'ї ("Наш домашний журнал", "Дім і Сім'я");

— релігійного характеру ("Діти Марії", "Самарянка");

— з медичних проблем ("Твое здоровье", "Здоровье женщины");

— прикладні, які популяризують техніку рукоділля, шиття, ведення домашнього господарства ("Приятного аппетита!", "Burda");

— журнали мод ("Зеркало моды").

Проте більшість жіночих журналів за типом є змішаними ("Единственная", "Полина", "Домашний очаг").

Науковець О. Сушкова, аналізуючи українські та зарубіжні дослідження структурно-типологічної класифікації періодики для жінок, виробила власну концепцію поділу жіночих видань за характером інформації:

— "елітарні" ("Натали", "Женский журнал", "Єва", "Единственная");

— літературно-художні ("Успехи и поражения", "Истории из жизни");

— видання громадських жіночих організацій ("Жіночий світ");

— для підлітків ("Девчонки", "Oops", "Cool");

— спеціалізовані за інтересами (серія видань ДП "Бурда-Україна": "Лиза. Приятного аппетита", "Burda moda", "Verena" та ін.);

— видання для усієї родини ("Дім і Сім'я");

— журнали з медичних проблем, що приділяють багато уваги здоров'ю, гігієні, психології жінки, охороні материнства ("Женское здоровье", "Здоров'я жінки в Україні").

За періодичністю журнали дослідниця ділить на:

— щотижневі ("Отдохни!", "Полина");

— щомісячні ("Женский журнал", "Жінка", "Караван историй");

— кварталні ("Світ жінки").

Щотижневики — це, як правило, "тонкі" журнали. Вони мають невелику кількість сторінок, здатні вразити різноманітністю тематики, щоб зацікавити читачку аудиторію.

Щомісячники більші за обсягом, ніж щотижневики. Видання, що входять до цього сегмента, розповідають про цікаві епізоди й історії з життя знаменитих людей зі світу культури та шоу-бізнесу, про нові тенденції моди, краси тощо [4].

Серед тематичних орієнтирів жіночої періодики — морально-етична та психологічна підтримка жінок, захист їх прав, попередження стресів, позитивна емоційна розрядка, пошук виходів із ускладнених життєвих ситуацій.

Секрет успіху сучасного видання в тому, що кожна читачка завжди знайде в ньому корисну інформацію. Постійні рубрики журналу присвячені актуальним жіночим темам: родина, стосунки з коханим, діти, здоров'я, мода, краса, кулінарія, здоровий спосіб життя. У кожному номері — велика кількість цінних практичних порад від експертів — медиків, дієтологів, психологів, юристів, дизайнерів. Поряд із професіоналами співавторами журналу є також звичайні жінки, які розв'язують складні життєві ситуації та діляться власним досвідом.

Найповажніший україномовний жіночий громадсько-політичний ілюстрований місячник для всієї родини "Жінка" засновано у листопаді 1920 р. видавництвом "Преса України". До дев'яностих років виходив під назвою "Радянська жінка" та був органом Української республіканської ради професійних спілок і Спілки письменників України, друкував статті як про участь і досягнення радянських жінок у господарському, політичному, науковому і культурному житті, так і поради щодо виховання дітей, охорони здоров'я, домашнього побуту, моди тощо. Журнал "Боровся" за мир і демократію у світі, але не реагував на визиск, безправ'я й переслідування вільної думки в Україні. В ньому співробітничали визначні радянські письменниці [5]. Наклад у 1973 р. становив 1,7 млн примірників.

Основні функції та особливості жіночої періодики модифікувалися в часі через зміну ролей жінки в суспільстві, трансформації, що відбулися власне у соціумі та ЗМІ. Так, дослідження динаміки завдань жіночої періодики свідчить, що в радянський час їх коло було досить вузьке і зосереджувалося на допомозі у виконанні сімейних ролей й оволодінні практичними корисними навичками, освіті та

збереженні здоров'я. У пострадянський час цей перелік став ширшим, а на перше місце вийшла нова функція — допомога в адаптації до ринкових умов. Зростає значення охорони здоров'я жінок, їх психологічної підтримки, захисту цивільних і соціальних прав, консолідації, зміцнення авторитету, ставлення до них у суспільстві та сім'ї, формування громадської думки жінок. Тематичний зміст видань теж відрізняється своєрідністю. Особлива увага приділяється питанням морально-етичним, історії, релігії, мистецтва, тобто всьому, що пов'язане з духовним розвитком людини.

Вихід жіночих україномовних журналів "Пані", "Дім і Сім'я", "Наша Берегиня", "Життя і жінка" має велике значення для ринку друкованих ЗМІ в Україні насамперед тому, що сегмент україномовних жіночих журналів неповний.

Народознавчий науково-методичний часопис "Наша Берегиня", який видає Державне видавництво "Педагогічна преса", містить розповіді про традиції виховання, практичні поради для батьків, сценарії календарно-обрядових та сучасних традиційних свят.

Цікавий журнал щасливої родини "Дім і Сім'я" — це вірний друг і порадник у питаннях психології, виховання дітей, бюджету, ведення домашнього господарства.

З 2012 р. видавництво "Високий Замок" випустило у світ глянцевої журнал "Життя і жінка" — порадник для жінок та дівчат. Він містить статті про засади гарної сім'ї, досвід людей, які кардинально змінили своє життя, неймовірні історії кохання, кримінальне чтиво, новини моди, рецепти краси і здоров'я, поради для господинь.

За останні кілька років особливо загострилася проблема зміцнення сім'ї. На перший план висувається завдання не тільки привернути увагу до питань материнства і дитинства, а й допомогти у їхньому вирішенні, сприяти зміцненню прав людини в сім'ї, згуртувати родину, розвивати її зв'язки, національні традиції, звичаї.

Православний жіночий журнал "Самарянка" Дніпропетровської єпархії виходить з 2007 р., засновником є культурно-просвітницький центр "Горлиця". "Самарянка" — це передусім журнал про життя і духовний світ жінки, православні традиції і чудеса віри, дивовижні долі та велике кохання, роль жінки в церкві та суспільстві, сімейні стосунки і виховання дітей. Назва журналу безпосередньо пов'язана з євангельським сюжетом — бесіда біля колодязя Спасителя і Фотини. Часопис призначений для жіночої аудиторії незалежно від віку, соціальної, релігійної і професійної приналежності.

Найпопулярніші жіночі видання "Домашній очаг" (засновник — ООО "Издательский дом "Индепендент Медиа"), "Единственная" (засновник — "Эдипресс Украина"), "Лиза", "Добрые советы", "Отдохни" (ДП "Бурда-Украина"), "Натали" (ЧАО "Блиц-Информ") — це мода і стиль, краса та здоров'я, родина, кар'єра, інтерв'ю із зірками, мандри та спорт, новини культури, рукоділля та оригінальні ідеї для дому. Жіноча преса покликана реалізувати стосовно аудиторії практично всі функції: просвітницьку, виховну, організаторську, психологічної підтримки, консультаційну тощо.

Сучасні видання для жінок найчастіше порушують такі теми, як охорона материнства і дитинства ("Мама і Я", "Мой ребенок", "Между нами, девочками", "Ждем малыша", "Твой малыш" та ін.), роль у родині ("Хозяйки на шпильках", "Все для женщин", "Дім і Сім'я"), здоров'я ("Твое здоровье", "Здоровье женщины"), психологічне самопочуття ("Женская логика"), моральний стан, милосердя, права та соціальне становище ("Женские истории", "Мои откровения"), праця ("Сестра милосердия", "Ногтевая эстетика", "Довідник

секретаря та офіс-менеджера"), матеріальне забезпечення, участь в економічному розвитку країни та управлінні державою, побут, корисні поради та практична допомога, культура сексу, духовний світ ("Караван историй", "Истории женских образов"), естетичні смаки, жінка в літературі, історії, мистецтві, рукоділля, мода. Хоча багато жіночих видань оголошують себе поза політикою, але і ця сфера висвітлюється в них через сприйняття жінки. У фокусі уваги перебувають і питання економічної, правової, релігійної освіти. Аналізуються досвід і форми організації жіночого руху, феміністські концепції, міжнародні зв'язки. У наборі обов'язкових матеріалів все менше публікацій про так звані виробничі успіхи і престижні професії. Більш важливою є інформаційна допомога в адаптації жінок до ринкових реалій. Прийшли на шпальти видань і нові герої — жінка-комерсант, сучасний державний діяч. Багато місця відводиться "сімейним сторінкам". У сучасних виданнях велика частка публікацій присвячена взаєминам чоловіків і жінок, фінансовому становищу сім'ї, моді, одягу, прикрасам, любові та сексу, світському життю жіночої еліти, дизайну квартири та ремонту, сфері обслуговування, торгівлі та послугам. Через особливості аудиторії, її психологічного складу жіночим виданням притаманна характерна стилістика. Манера жіночої преси вимагає особливо м'якої тональності, доброзичливого душевного настрою. При виборі способу спілкування з читачем перевага надається задушевній бесіді, контактним прийомам, які знаходять відгук, ведуть до взаєморозуміння, орієнтують на спільні роздуми. Соціологічні дослідження свідчать, що жіноча аудиторія швидше вибере публікацію, написану в довірливому тоні, ніж ділову, віддасть перевагу матеріалу, адресованому до емоційної сфери, а не раціональної.

Узагальнюючи інформацію про характер жіночих видань, можна виділити такі особливості: з одного боку, душевність, позитивний настрій, емоційність, близькість до аудиторії, довірчий діалог з нею, орієнтованість на спільні роздуми про життя, просвітницькі, духовні прагнення жінок, а з іншого — задоволення практичних, прикладних інтересів. Виданням для жінок не протипоказані ніякі жанри, але найкраще дозволяють враховувати особливості цієї аудиторії діалог, інтерв'ю, бесіда, гостра публіцистична або проблемна стаття, портретний нарис. До числа досить поширених форм належать інформаційна суміш, малі форми прози та поезії. Слід зазначити популярність епістолярних жанрів, листування з читачами ("Моя судьба", "Истории из жизни", "История моей судьбы", "Женские истории"). У більшості жіночих видань є багата пошта, листи читачок оприлюднюються на сторінках журналів. Але навіть не будучи опублікованими, вони слугують джерелом, приводом для актуальних виступів, журналістських відряджень, конструктивною підставою в розробці певної теми. Вельми поширена в жіночій пресі довідкова інформація (поради, консультації). Зустрічаються нариси і замальовки, хоча вони практично зникли з видань загального спрямування. Популярні різні тести, анкети, ігрові форми і гумор.

При дослідженні жіночої періодики в Україні доцільно також з'ясувати коло її засновників. Видавцями жіночих часописів найчастіше є приватні особи, колективи редакцій, ТЗОВ, малі приватні підприємства. Особливо розгалуженою видавничою діяльністю вирізняється ДП "Бурда-Украина", що започаткувало всім жіночим журналам розважального та практичного характеру.

Є відмінності й в оформленні видань. Вони орієнтуються на привабливий, але спокійний і стриманий дизайн, уникаючи зайвої яскравості і крикливості. Живий, барвистий стиль жіночої періодики визначають ілюстрації.

У деяких виданнях вони займають іноді до 60% загального обсягу матеріалів. Часом зображення несуть певне функціональне навантаження: розширюють знання читачів, виховують естетично.

Своєрідно подається і реклама. Вона ненав'язлива, часто оформлена з великою витонченістю, естетично привабливо і тактовно. Рекламуються насамперед товари, які можуть знайти найбільший попит у жінок, призначені для використання в родині, особистому господарстві.

Сучасні жіночі журнали України за характером інформації є різноманітних напрямів: елітні ("Сва", "Женский журнал"), масові популярні ("Лиза", "Отдохни", "Натали", "Единственная"), літературно-художні ("Наша берегиня", "Женские истории"), ділові ("Бізнес Woman"), журнали для підлітків ("Девчонки", "Oops!").

Особливу групу становлять журнали мод і видання, які популяризують техніку шиття, рукоділля, ведення домашнього господарства, художньої творчості та майстерності: "Вишиванка", "Модный журнал", "Смачно", "Секреты мастерства", "Українська вишиванка".

Поняття "елітарний" є загально визначним у засобах масової інформації. Така періодика орієнтується на жінок з визначеним стилем життя, який відповідає їх матеріальному достатку і потребам. Основні риси елітарних журналів — великий обсяг, висока якість поліграфічного оформлення, насиченість ілюстративним матеріалом, значний відсоток реклами, висока ціна. Головна їх функція — розважальна, рекреативна. До таких видань в Україні належать "Сва", "Натали", "Женский журнал", "Cosmopolitan" (версія для України) та інші. Виходячи із зазначеного, зауважимо, що програмою видань цього сегмента є установка на екстравагантність, успішність, зовнішню привабливість.

Найчастіше у внутрішній структурі елітарних журналів відсутній матеріал пізнавального значення, який розвиває інтелектуальні здібності жіночої аудиторії. Економічна нестабільність гальмує розвиток нових ідей та типів таких видань. Вважаємо, що саме з цієї причини в періодиці цього сегмента слабо розвинені політичні, релігійні, феміністські напрямки, виняток становить періодика громадських жіночих організацій.

Елітарні видання нівелюють образ жінки, прищеплюють чужі ідеали, чим сприяють викривленню реалістичного сприйняття світу [6].

Порівнюючи журнали "Лиза" і "Единственная", можна констатувати, що вони підносять читачкам певний спосіб життя, якому має слідувати успішна жінка. Цей образ втілено у візуальних, словесних формах, навіть у рекламі. Далеко не завжди він відповідає реальному стану речей у суспільстві, але це ідеал, до якого прагнуть жінки різного віку. Ці журнали висвітлюють досить обмежене коло питань, але не втрачають аудиторії, оскільки теми здоров'я, сім'ї, моди актуальні для жінки завжди. Судячи з популярності досліджуваних журналів, жінок насамперед цікавить власний добробут і привабливість. Проблеми соціального характеру (не менш актуальні) виносяться на другий план.

Журнали, які дослідники кваліфікують як елітарні, посідають лідируючі позиції на ринку засобів масової інформації. Вони характеризуються ігноруванням національних традицій, хоча видавці часописів, перебуваючи в умовах конкуренції, намагаються створити власний стиль. Розважальні та практичні видання жіночої преси є найперспективнішими для розвитку.

Особливу увагу потрібно приділяти тематиці та проблематиці видань громадських жіночих організацій. Ця періодика є носієм інформації про життя і здатна слугувати базою для юридичної, соціологічної самоосвіти жінок, формувати світогляд тощо. Серед таких видань можна назвати журнали "Жінка", "Наша берегиня", "Самарянка",

"Мир еврейской женщины". Преса цього сегмента трактує поняття "фемінізм" як явище, що протистоїть жіночій дискримінації. Серед основних завдань часописів — морально-етична проблематика, психологічні аспекти підтримки жінок, захист їх прав, пошук рішень у складних життєвих обставинах.

Висновки. У дослідженні визначено характерні особливості жіночих журналів. Це, по-перше, поява нових видів, коли в період суспільних змін початку ХХІ ст. жінка почала відчувати себе більш вільною і усвідомлювати рівність із чоловіком не тільки у виробничій і громадській сферах, а і в сім'ї та особистому житті.

Розглянуто як національно спрямовані журнали, так і адаптовані аналоги західних жіночих часописів, які нині найпопулярніші серед українських жінок, хоча далеко не завжди відповідають заданій меті.

У результаті проведеного дослідження:

1. Визначено типологічні характеристики періодичних та продовжуваних видань для жінок.

2. Подано аналіз елітарних видань для жінок, часописів для широкої аудиторії, періодики громадських жіночих організацій тощо.

3. Простежено створення образу жінки на сторінках видань.

Розглянуті у роботі періодичні та продовжувані видання для жінок певним чином впливають на формування стилю життя, поведінки, морально-етичних норм, а також світоглядних засад жіночої аудиторії. Автором розкрито та проаналізовано основні тематичні аспекти публікацій на сторінках цієї періодики, виявлено позитивні й негативні риси матеріалів в аспекті формування образу жінки.

Сьогодні в Україні відчувається брак часописів для жінок, які б спонукали до роздумів, обговорення складних та суперечливих тем, допомагали формувати зрілу громадянську позицію, долати стереотипи патріархальної свідомості щодо суспільної ролі жінок, активно захищали їх права та інтереси, залучали б жіночу аудиторію до усіх форм громадської та політичної активності.

Список використаної літератури

- Сушкова О. М. Типологія періодичних видань для жіночої аудиторії / О. М. Сушкова // Вісник КиМУ. — 2004. — Вип. 3. — С. 68—79.
- Лу Мими. Женская печать: эволюция типологической структуры в условиях реформирования общества : автореф. дис. ... канд. филол. наук / Лу Мими ; МГУ им. М. В. Ломоносова. — Москва, 1998. — 22 с.
- Олійник Н. Жіноча преса в Україні: минуле та сучасність / Н. Олійник. — Режим доступу: www.ji.lviv.ua/n27/texts/olijnyk.htm. — Назва з екрана.
- Сушкова О. М. Сучасна українська періодика для жінок: типологічні особливості / О. М. Сушкова // Збірник праць Науково-дослідного центру періодики. — 2004. — Вип. 12. — С. 359—370.
- Животко А. Історія української преси / Аркадій Животко. — Київ : Наша культура і наука, 1999. — 362 с.
- Сушкова О. М. Видання для жінок як частина елітарного журнального сегмента на українському ринку ЗМІ / О. М. Сушкова // Вісник КиМУ. — 2003. — Вип. 2. — С. 62—73.
- Сушкова О. М. Висвітлення "жіночого питання" на сторінках незалежної преси для жінок / О. М. Сушкова // Вісник Дніпропетровського університету. — 2003. — Вип. 6. — С. 157—162.
- Лук'янова О. М. Погляд на світ "очима жінок" / О. М. Лук'янова // Українська періодика: історія і сучасність : доп. та повідомл. восьмої Всеукр. наук.-теорет. конф. / ред. М. М. Романюк. — Львів, 2003. — С. 777—780.
- Сучасна жіноча преса в Україні : покажчик / упоряд.: А. М. Волобуєва, Н. М. Сидоренко. — Київ : Дослід. центр історії укр. преси, 1998. — 74 с.

Описаны содержание и специфика женских периодических и продолжающихся изданий в Украине, разнообразие их видов. Дана типологическая характеристика украинских журналов для женщин, выявлены социальные и экономические предпосылки появления на отечественном журнальном рынке элитарного типа изданий, журналов для широкой аудитории и общественных женских организаций; выяснены формы и методы влияния указанных журналов на читательскую аудиторию. Проанализированы журналы для женщин, определены их концептуальные особенности.

Maintenance and specific of woman periodic and proceeding editions are described in Ukraine, variety of their kinds. Technological description of the system of the Ukrainian woman's magazines is given, social and economic pre-conditions of appearance at the home magazine market of elite type of editions are educed, magazines for a wide audience and public woman organizations; forms and methods of influence of the indicated magazines are found out on a reader audience. Woman's magazines are analyzed, their conceptual features are certain.

Надійшла до редакції 14 жовтня 2014 року